

Lærebog om indkomst skat

af
E. E. E.
E. E. E.
A. A. A.

Jurist- og Økonometriens Forlag

LÆREBOG OM INDKOMSTSKAT

6. udgave, 1. oplag

© Jurist- og Økonomforbundets Forlag, København

Bogen er sat med Times og trykt
hos Nørhaven A/S, Viborg

Printed in Denmark 1989

ISBN 87-574-2708-9

FORORD

til 6. udgave

Bogen tilsigter at give en systematisk fremstilling af dansk indkomstskatteret.

Dens omfang og vægtningen af de enkelte emner er i overvejende grad bestemt af, at bogen tænkes anvendt som grundlag for undervisningen ved handelshøjskolerne, universiteterne og merkonomstudierne.

Det er vort håb, at bogen også kan benyttes af revisorer, advokater og andre praktikere. Bl.a. af denne grund er der udarbejdet sagregister, lovregister samt registre over de i bogen omtalte domme og landsskatteretskendelser. Henvisningerne til praksis er ikke udtømmende, men tjener først og fremmest til illustration af teksten.

Valget af de systematiske hovedlinier er foretaget i fællesskab, ligesom vi sammen har drøftet indholdet af hvert enkelt kapitel.

Lektor, cand. jur. Ole Bjørn har udarbejdet kapitlerne 4, afsnit A, 10, 11, 14, 15, 16 og 29-31, advokat Lida Hulgaard kapitlerne 6 B, 12, 13, 26-28 og 32, og lektor, cand. jur. Aage Michelsen kapitlerne 1, 3, 4 samt afsnit 1-3 og 5, 9, 18, 20, 22, 25, 35 og 36.

Registerne er udarbejdet af stud. jur. Øjvind Hulgaard.

Sagregister samt lovregister er udarbejdet af stud. jur. Øjvind Hulgaard og domsregister samt register over landsskatteretskendelser af overassistent Hanne Christensen, hvilket vi herved takker dem for.

Materialerne fremkommet efter den 1. juli 1988 har det kun i begrænset omfang været muligt at tage hensyn til.

Århus, 1. december 1988

Forfatterne

INDHOLDSOVERSIGT

Afsnit 1.	
Indledning og retskilder	1
Kapitel 1. Indledning	1
Kapitel 2. Retskilder	14
Afsnit 2.	
De skattepligtige indkomster	46
Kapitel 3. Indkomstbegrebet og globalindkomstprincippet	46
Kapitel 4. Erhvervsindkomst	71
Kapitel 5. Indkomst som lønmodtager	148
Kapitel 6. Gaver	166
Kapitel 7. Kapitalindtægter	181
Kapitel 8. Kapitalgevinster og afhændelsestab	191
Kapitel 9. Andre indtægter	296
Afsnit 3.	
Fradragsberettigede udgifter	303
Kapitel 10. Driftsomkostninger	303
Kapitel 11. Skattemæssige afskrivninger	330
Kapitel 12. Renteudgifter	373
Kapitel 13. Driftstab	389
Afsnit 4.	
Andre problemer ved opgørelse af skattepligtig indkomst	405
Kapitel 14. Indkomstperiode – Resultatudjævning – Fremføring af underskud – Henlæggelse til investeringsfonds og etableringskonti	405
Kapitel 15. Rette indkomstmottager og lovhjemlet indkomstdeling	434

Afsnit 5.	
Subjektiv skattepligt	457
Kapitel 16. Subjektiv skattepligt for personer	457
Kapitel 17. Subjektiv skattepligt for selskaber m.v.	494
Kapitel 18. International skatteret	508

Afsnit 6.	
Beskatning af ægtefæller, papirløst samlevende samt af forældre og børn	537
Kapitel 19. Beskatning af ægtefæller og papirløst samlevende	537
Kapitel 20. Beskatning af forældre og børn	562

Afsnit 7.	
Beskatningen af selskabsindkomst	567
Kapitel 21. Aktieselskabsbeskatningen	567
Kapitel 22. Kooperations-, institutions- samt fonds- og foreningsbeskatning	585
Kapitel 23. Beskatning af selskabsdeltagere	600
Kapitel 24. Særligt om ydelser mellem selskaber og deltagere	633
Kapitel 25. Beskatningen af indkomst i selskaber der ikke er selvstændige skattesubjekter	652

Afsnit 8.	
Beskatning ved død og konkurs samt arve- og gaveafgift	671
Kapitel 26. Beskatning ved død	671
Kapitel 27. Arve- og gaveafgift	708
Kapitel 28. Beskatning ved konkurs, akkord og anden insolvens	741

Afsnit 9.	
Pensionsbeskatning	751
Kapitel 29. Pensionsbeskatning	751

Afsnit 10.	
Skatteforvaltningsret	775
Kapitel 30. Skatteadministrationens opbygning og opgaver	775

Kapitel 31. Selvangivelsen	787
Kapitel 32. Supplerende ligningsmateriale	814
Kapitel 33. Regler for sagsbehandlingen i ligningsadministrationen ..	822
Kapitel 34. Omligning og efterbetaling, skatteyderens tilbagesøg- ningskrav, forældelse af skattekrav	846
Kapitel 35. Domstolskontrollen med skatteforvaltningen	861
Afsnit 11.	
Skattefordringen	877
Kapitel 36. Skattefordringen	877
Afsnit 12.	
Strafferetlige sanktioner	915
Kapitel 37. Strafferetlige sanktioner	915

INDHOLDSFORTEGNELSE

Afsnit 1. Indledning og retskilder	1
Kapitel 1. Indledning	1
1. Begreb og formålet	1
2. Historisk udvikling	3
3. Skatteretlige grundprincipper	5
4. Inddeling af skatterne	9
5. Skatteprovenu	11
6. Fremstillingens genstand og systematik	11
Kapitel 2. Retskilder	14
1. Den skatteretlige retskildelære	14
2. De enkelte retskilder	15
2.1. Grundloven	15
2.1.1. Grundlovens § 43 – Delegation af lovgivningsmagt	15
2.1.2. Grundlovens § 73 – Er der grænser for lovgivningsmagtens skattepålægsmagt	18
2.2. Skattelovgivningen	19
2.3. Anordninger	20
2.3.1. Forskellige anordningstyper	20
2.3.2. Bemyndigelsesanordninger	21
2.3.3. Tjenesteanordninger	21
2.4. Domspraksis	25
2.5. Administrativ praksis	26
2.5.1. Indledning	26
2.5.2. Præjudikatvirkning over for forvaltningen selv	27
2.5.3. Præjudikatvirkning over for domstolene	31
2.5.4. Særligt om forhåndsbesked og forhåndstilsagn	33
2.5.5. Særligt om statsskattedirektoratets instruktionsforedrag, ligningsvejledning m.v.	36
2.6. Traktater	36
2.7. Retssædvane	37
2.8. Den skatteretlige doktrin	38
2.9. Forholdets natur	38
3. Lovfortolkning	39
3.1. Lovfortolkning i almindelighed	39
3.2. Særligt om omgængelsesproblemet i skatteretten	40

Afsnit 2. De skattepligtige indkomster	46
Kapitel 3. Indkomstbegrebet og globalindkomstprincippet	46
1. Indkomstbegrebet	46
1.1. Teoretiske indkomstbegreber	46
1.2. Indkomstbegrebet i gældende dansk skatteret	49
1.2.1. Positiv begrebsbestemmelse	49
1.2.2. Negativ begrebsbestemmelse	51
1.2.3. Kun nettoindkomsten er skattepligtig	54
1.2.4. Begrænset skattepligtiges, selskabers og dødsboers skattepligtige indkomst	54
2. Globalindkomstprincippet	56
3. Skattereformen. Opdeling af indkomsten i skattepligtig almindelig indkomst, personlig indkomst og kapitalindkomst	57
3.1. Om skattereformen i almindelighed	57
3.2. Grundprincipperne i personskatteloven m.v.	58
3.2.1. Indledning	58
3.2.2. Personlig indkomst	62
3.2.3. Kapitalindkomst	62
3.2.4. Særregler om fradrag	65
3.3. Overgangsregler	67
3.3.1. Indledning	67
3.3.2. Overgangsordningen for positiv nettokapitalindkomst	67
3.3.3. Overgangsordningen for negativ nettokapitalindkomst	68
3.3.4. Overgangsordningen for udgifter, der kun kan fradrages i den skattepligtige almindelige indkomst	70
3.3.5. Overgangsordningen for ægtefæller	70
Kapitel 4. Erhvervsindkomst	71
1. Begreb og afgrænsning	71
2. Opgørelsen af erhvervsindkomst	75
2.1. Den skatteretlige indkomstopgørelse bygger på bogføringen og regnskabet i virksomheden	75
2.2. Periodisering	75
2.2.1. I almindelighed	75
2.2.2. Særligt om igangværende arbejder	77
2.3. Bruttoindkomst og nettoindkomst	80
2.4. Samlede retserhvervelser	81
2.5. Værdiforskydningers betydning	81
2.5.1. Opgørelse af ultimovarelageret	81

2.5.1.1. Varelagerbegrebet	81
2.5.1.2. Afgrænsning af varelagre der tilhører virksomheden	83
2.5.1.3. Værdiansættelsen	86
2.5.1.4. Nedskrivning på varelager	90
2.5.1.5. Andre bestemmelser om opgørelsen af varelagre m.v.	91
2.5.2. Værdiforskydninger på debitorer	92
2.5.3. Forskydninger i kreditorerne	92
2.6. Bruttoindkomstens fremtrædelsesform	93
2.6.1. Indledning	93
2.6.2. Beskatning af forbrug af egne varer	93
2.6.3. Værdien af eget arbejde samt mestersalær	94
2.6.4. Vederlagsfrit arbejde for andre	97
2.6.5. Vederlag i form af arbejdsydelser m.v. fra den anden parts side	98
2.6.6. Betaling med usædvanlige betalingsmidler	98
2.6.7. Erhvervelser på fordelagtige vilkår	98
2.7. Indirekte indkomstopgørelse	98
2.8. Særregler om indkomstopgørelsen i landbrug	99
2.8.1. Indledning	99
2.8.2. Beholdninger	99
2.8.3. Husdyrbesætninger	101
2.9. Skovbrug	102
2.10. Gartnerier, planteskoler og frugtplantager	102
3. Virksomhedsskatteoven	102
3.1. Lovens baggrund, formål og struktur	102
3.2. Betingelserne for at anvende virksomhedsskatteoven	106
3.2.1. Selvstændige erhvervsdrivende	106
3.2.2. Betingelserne i øvrigt for at anvende lovens regler	106
3.3. Indtræden i virksomhedsskatteordningen	108
3.3.1. Overførsel af værdier til virksomhedsskatteordningen	108
3.3.2. Hvilke aktiver og passiver skal indgå i virksomhedsordningen?	110
3.3.3. Værdiansættelsen af de aktiver og passiver, der overføres til virksomhedsskatteordningen	114
3.4. Virksomhedens indkomstopgørelse	116
3.5. Virksomhedens kapitalafkast	117
3.5.1. Almindelige regler om kapitalafkastet	117
3.5.2. Beregningen af kapitalafkastet	118
3.5.3. Værdiansættelsen af de aktiver og passiver, der indgår i kapitalafkastgrundlaget	119

3.6.	Beskatningen af virksomhedens overskud	120
3.7.	Beskatning af overførte beløb hos ejeren	122
3.7.1.	Hæverækken	122
3.7.2.	Den udvidede hæverækkefølge	124
3.7.3.	Beregning af virksomhedsskat, tilgang til konto for opsparet overskud og personlig indkomst	126
3.7.4.	Hvad omfatter overførslerne til den skattepligtige?	129
3.7.5.	Brutto- eller nettohævning	130
3.7.6.	Afholdelse i virksomheden er ikke-fradragberettigede omkostninger	130
3.8.	Hævninger på konto for opsparet overskud	131
3.9.	Mellemregningskonto mellem virksomheden og privatøkonomien	133
3.10.	Rentekorrektion	134
3.10.1.	Rentekorrektion efter VSL § 11, stk. 1	134
3.10.2.	Yderligere rentekorrektionsregler	138
3.11.	Underskud i virksomheden	140
3.12.	Flere virksomheder	141
3.12.1.	Værnsregler	141
3.12.2.	Overdragelse af aktiver mellem virksomhederne	142
3.12.3.	En eller flere virksomheder	143
3.13.	Udtræden og ophør af virksomhedsordningen	144
3.13.1.	Hovedreglen	144
3.13.2.	Køb af ny virksomhed	145
3.13.3.	Afståelse af en del af erhvervsvirksomheden	145
3.13.4.	Hævning af kapitalen i den solgte virksomhed	146
3.13.5.	Omdannelse af virksomheden til aktie- eller anpartsselskab	146
3.14.	Beskatningen ved dødsfald	147
3.15.	Ikrafttræden	147
Kapitel 5.	Indkomst som lønmodtager	148
1.	Begrebet lønindkomst	148
2.	Skattereformens betydning for lønmodtagere	148
3.	Opgørelse af bruttolønindkomsten	150
3.1.	Den tidsmæssige placering af lønindtægter	150
3.2.	Godtgørelse til dækning af udgifter afholdt som led i arbejdets udførelse	152
3.2.1.	Som hovedregel behandles sådanne godtgørelser som anden lønindkomst	152
3.2.2.	Rejse- og befordringsgodtgørelser	153

3.2.3.	Andre skattefrie godtgørelser	154
3.2.4.	Udlæg ifølge regning	155
3.2.5.	Særligt om lønmodtageres retsstilling ved rejser i udlandet ..	156
3.2.6.	For sømænd gælder der særlige regler	157
3.3.	Lønindkomsters fremtrædelsesform	157
3.3.1.	Indledning	157
3.3.2.	Modtagelse af naturalgoder og tjenesteydelser af økonomisk værdi	157
3.3.3.	Vederlagsfri benyttelse af andres rørlige eller urørlige gods ..	158
3.3.3.1.	Indledning	158
3.3.3.2.	Lejeværdien af bolig i andenmands ejendom	158
3.3.3.3.	Vederlagsfri benyttelse af arbejdsgiverens bil	160
3.3.4.	Rabatter	161
3.3.5.	Andre såkaldte »frynsegoder« m.v.	162
4.	Fratrædelsesgodtgørelser og jubilæumsgratualer	162
4.1.	Fratrædelsesgodtgørelser	162
4.2.	Jubilæumsgratualer m.v.	163
5.	Overskudsdeling	164
Kapitel 6.	Gaver	166
1.	En gaves skattemæssige konsekvenser for modtageren	166
2.	En gaves skattemæssige konsekvenser for giveren	168
3.	Gavebegrebet	169
4.	Gavens fremtrædelsesform og størrelse	174
5.	Hvornår er gaven ydet og erhvervet?	178
Kapitel 7.	Kapitalindtægter	181
1.	Indledning	181
2.	Indtægter af fast ejendom	182
2.1.	Ejeres og lejeres indtægter ved udlejning og bortforpagtning m.v.	182
2.2.	Værdi af ejers bolig i egen ejendom	185
2.3.	Udleje mellem parter med interessefællesskab	187
2.4.	Time-share	188
Kapitel 8.	Kapitalgevinster og afhændelsestab	191
1.	Indledning	191
2.	Almindeligt om lov om særlig indkomstskat m.v.	194
3.	Realisationskriterier og den tidsmæssige placering af fortjeneste og tab	195

3.1.	Realisationskriterier	195
3.2.	Særligt om køberettigheder	198
3.3.	Den tidsmæssige placering af fortjeneste og tab	202
4.	Principperne for opgørelse af fortjeneste og tab	204
4.1.	Berigtigelsesformens betydning	204
4.1.1.	Nominelle handelssummer i modsætning til kontantværdi ..	204
4.1.2.	Berigtigelse ved obligationer, pantebreve og gældsbreve ...	206
4.1.3.	Aftægtsforpligtelse, fribolig o.lign.	209
4.1.4.	Berigtigelse ved andel af fremtidigt overskud, omsætning el. lign.	211
4.1.5.	Nærmere om afgrænsningen mellem de forskellige berigti- gelsesformer	212
4.2.	Det skattepligtige vederlag. Vederlagsfrie overdragelser ..	213
4.3.	Samlet afståelse af flere aktiver	215
4.4.	Afståelse af en del af et aktiv	217
4.5.	Om opgørelse af fortjeneste og tab i øvrigt	218
5.	Kapitalgevinster på fast ejendom	218
5.1.	Indledning	218
5.2.	Næring	220
5.2.1.	Definition og begrebsbestemmelse	220
5.2.2.	Handel med fast ejendom som bierhverv	222
5.2.3.	Næringsvirksomhed på erhvervestidspunktet	223
5.2.4.	Opgivelse af videresalgshensigt	224
5.2.5.	Afsmitning	225
5.2.6.	Kasuistik	226
5.2.7.	Opgørelse af fortjeneste og tab	229
5.3.	Beskatning efter ejendomsafståelsesloven	229
5.3.1.	Lovens område i almindelighed	229
5.3.2.	Ejeboliger	231
5.3.3.	Særregler om fortjeneste ved beskadigelse, ekspropriation, mageskifte og jordfordeling	233
5.3.4.	Opgørelse af fortjenestens størrelse efter ejendomsafståel- sesloven	234
5.4.	Førstegangsafståelse af visse ejerlejligheder	237
5.4.1.	Ejerlejligheder, som omfattes af særreglerne	237
5.4.2.	Opgørelse af fortjenestens størrelse	238
5.5.	Frigørelsesafgift	239
5.5.1.	Baggrunden for frigørelsesafgiftsloven	239
5.5.2.	Reglerne i hovedtræk	240
5.5.3.	Afståelsesafgift	241

5.6.	Beskatning af genvundne afskrivninger på fast ejendom ...	242
6.	Kursavance og kurstab på obligationer, pantebreve, gælds- breve og andre pengefordringer	243
6.1.	Indledning	243
6.2.	Nærmere om baggrunden for skattereformens indførelse af regler om mindsterente	245
6.3.	Den skattemæssige behandling af kursgevinster og kurstab hos fordringshaver	246
6.3.1.	Kravene til mindsterente som betingelse for skattefrihed for kursgevinster	246
6.3.2.	Fordringer, erhvervet som led i næring	249
6.3.2.1.	Indledning	249
6.3.2.2.	Vederlagsnæring	249
6.3.2.3.	Pengenæring	250
6.3.2.4.	Indkomstflytning og afsmitning	254
6.3.3.	Andre tilfælde af beskatning af kursgevinster og kurstab hos fordringshaver	255
6.4.	Kursavance og kurstab hos debitor	257
6.5.	Beskatningstidspunkt og opgørelse af fortjeneste og tab ...	260
6.6.	Regulering efter pristal eller andre indeks	262
6.7.	Tab og gevinst på fordringer og gæld i fremmed valuta	263
7.	Aktier, andelsbeviser o.lign. værdipapirer	265
7.1.	Indledning	265
7.2.	Rettigheder omfattet af aktieafståelsesloven	265
7.3.	Anskaffelses- og afståelsestidspunkt. Realisationskriterier .	267
7.4.	Opgørelse af fortjeneste og tab. Anskaffelses- og afståelses- sum	270
7.5.	Næringsaktier	272
7.6.	Porteføljeaktier	275
7.7.	Værnsaktier	275
7.8.	Aktier m.v. i boligaktieselskaber o.lign.	277
7.9.	Aktier i visse udenlandske investerings- og finansieringssel- skaber	278
7.10.	Andele i visse andelsselskaber og foreninger	280
7.11.	Konvertible gældsbreve og obligationer	281
8.	Finansielle instrumenter, såsom optioner og terminskon- trakter	283
8.1.	Indledning	283
8.2.	De gældende regler for optioner og terminskontrakter	284
8.2.1.	Optioner	285

8.2.2.	Terminkontrakter	286
9.	Kapitalgevinster ved immaterialrettigheder	286
9.1.	Indledning	286
9.2.	Goodwill	289
9.3.	Tidsbegrænsede rettigheder	291
9.4.	Retten ifølge en udbytte-, forpagtnings- eller lejekontrakt ..	293
Kapitel 9.	Andre indtægter	296
1.	Understøttelse, aftægt, livrente o.lign.	296
2.	Spil og væddemål	297
3.	Afgrænsningen af SL § 4 i øvrigt	298
3.1.	Generelt	298
3.2.	Erstatninger	299
3.3.	Tilfældige erhvervelser	301
Afsnit 3.	Fradragsberettigede udgifter	303
Kapitel 10.	Driftsomkostninger	303
1.	Omkostningsbegrebet	303
1.1.	Almindelige bemærkninger om omkostningsbegrebet	303
1.2.	Særregler om fradrag for visse omkostninger	305
1.3.	Udgifter til erhvervelse, sikring eller afhændelse af formuegoder	305
1.4.	Tradition, retlig forpligtelse og nødvendighed som forudsætning for fradraget	307
1.5.	Igangværende virksomhed som betingelse for fradragsret ..	308
1.6.	Individualitet og udvikling i driftsomkostningsbegrebet	310
1.7.	Lønmodtagerstatus og driftsomkostninger	310
2.	Privatudgifter og andre udgifter med indirekte forbindelse med den erhvervsmæssige indkomsterhvervelse	311
2.1.	Udgifter vedrørende privat livsførelse	311
2.2.	Repræsentation, reklame og gaver	313
2.3.	Virksomheden skal have et erhvervsmæssigt formål	316
3.	Udgifterne skal vedrøre indkomsten i modsætning til indkomstkilden	318
3.1.	Etablerings- og formueudgifter	318
3.2.	Vedligeholdelse og forbedring	321
3.3.	Specielt om forsøgs- og forskningsudgifter og tilslutningsudgifter, LL §§ 8 B og 8 C	322
3.4.	Uddannelse og videreuddannelse	324

3.5.	Formueudgifter i øvrigt	326
4.	Udgiftens tidsmæssige placering	326
5.	Egne omkostninger	328
6.	Fradrag i personlig indkomst, kapitalindkomst og skattepligtig indkomst	329

Kapitel 11.	Skattemæssige afskrivninger	330
1.	Begreb og lovgrundlag	330
2.	Afskrivningsmetoder, terminologi	331
3.	Afskrivning på erhvervsmæssigt anvendte driftsmidler	333
3.1.	Driftsmiddelbegrebet. Betingelser for afskrivning	333
3.2.	Afskrivningsmåden. Saldosystemet	336
3.3.	Afskrivningsgrundlaget	337
3.4.	Modifikationer i saldometoden	339
3.4.1.	Småaktiver, aktiver med kort levealder og miljøinvesteringer i landbrug	339
3.4.2.	Negativ saldo	340
3.4.3.	Restafskrivning på småsaldi	341
3.4.4.	Dok- og beddingsanlæg	342
3.5.	Beskatning ved virksomhedens ophør	342
3.6.	Afskrivning på driftsmidler, anskaffet før den 1. januar 1982 ..	345
4.	Blandede driftsmidler	346
4.1.	Begrebet blandet driftsmiddel	346
4.2.	Afskrivningsmåden	348
5.	Skibe til erhvervsmæssigt brug	351
5.1.	De almindelige regler	351
5.2.	Skibsværftsaftalen	352
6.	Bygningsafskrivninger	353
6.1.	De tidligere regler	352
6.2.	Hvilke bygninger kan afskrives	353
6.3.	Afskrivning på installationer	354
6.4.	Betingelser for afskrivning	355
6.5.	Afskrivningsgrundlaget	356
6.6.	Afskrivningsmåden	359
6.7.	Beskatning ved salg af afskrivningsberettigede bygninger ..	360
7.	Forskudsafskrivning ved storinvestering	365
8.	Erhvervelse eller afhændelse på anden måde end ved køb og salg	365
9.	Særregler for visse leasingarrangementer	366
9.1.	Særreglernes anvendelsesområde	366
9.2.	Virkningen af, at særreglerne finder anvendelse	367

10.	Afskrivning på forsøgs- og forsknings- samt tilslutningsudgifter	368
11.	Lov om særlig indkomstskat § 15	368
12.	Afskrivning på dræningsanlæg	369
13.	Afskrivning med hjemmel i SL § 6	369
13.1.	Afskrivning på udgifter til ombygning af lejede lokaler	369
13.2.	Afskrivning på bygninger på lejet grund og med hjemfaldspligt	371
13.3.	Andre afskrivningstilfælde	371
Kapitel 12. Renteudgifter		373
1.	Den skattemæssige behandling af renter	373
2.	Renter i modsætning til andre finansieringsformer	375
3.	Retlig forpligtelse til at betale renter i et gældsforhold	377
3.1.	Retlig forpligtelse	377
3.2.	Kun debitor har fradragsret	380
3.3.	Refusionskrav mod meddebitor	382
4.	Den tidsmæssige placering af renteindtægter og renteudgifter	382
5.	Afgift af renter af forbrugslån	385
5.1.	Indledning	385
5.2.	De afgiftspligtige	386
5.3.	Afgiftsgrundlaget	386
5.4.	Afgiftens størrelse og beregning	388
Kapitel 13. Driftstab		389
1.	Afgrænsning af driftstab overfor afhændelsestab og driftsomkostninger	389
2.	Hjælpebegreber ved afgørelse af, om tab er fradragsberettiget	390
2.1.	Genstandskriteriet, omsætnings- eller anlægsaktiver	390
2.2.	Årsagskriteriet	392
3.	Forskellige eksempler på driftstab	394
3.1.	Afskrivningslovens regler	394
3.2.	Tab på kontante pengebeholdninger	395
3.3.	Tab på aktier, udlån og kaution	396
3.4.	Erstatning o.lign.	399
4.	Tab opstået ved forsætlig skadesforvoldelse eller ved strafbar handling	
5.	Tabets konstatering	402

6.	Tabreducerende omstændigheder	403
Afsnit 4. Andre problemer ved opgørelse af skattepligtig indkomst ..		405
Kapitel 14. Indkomstperiode – Resultatudjævning – Fremføring af underskud – Henlæggelse til investeringsfonds og etableringskonti		405
1.	Indkomstår og skatteår. Omlægning af indkomstår	405
1.1.	Begreberne	405
1.2.	Omlægning af indkomstår	405
1.3.	Når indkomståret ikke udgør en 12-måneders periode	406
2.	Indkomstårets betydning. Periodeafgrænsningen, samt mulighederne for resultatudjævning	407
2.1.	Periodeafgrænsning	407
2.2.	Resultatudjævning	410
3.	Underskudsfræmførelse	411
3.1.	LL § 15	411
3.2.	Underskud efter personskatteloven	412
3.2.1.	Generelt om underskud	412
3.2.2.	Underskud i den skattepligtige indkomst	413
3.2.3.	Underskud i den personlige indkomst	415
3.2.4.	Begrænset skattepligtig	417
3.3.	Negativ særlig indkomst samt positiv særlig indkomst	417
3.4.	Underskud fra før skattereformen	418
3.5.	Flere underskud	418
3.6.	Underskud ved virksomhedsbeskatning m.v.	418
4.	Henlæggelse til investeringsfonds og etableringskonti	419
4.1.	Investeringsfonds	419
4.1.1.	Formål og princip	419
4.1.2.	Hvem kan henlægge	420
4.1.3.	Hvor meget kan henlægges	422
4.1.4.	Indskud på særlig konto og krav til regnskabsaflæggelsen ..	423
4.1.5.	Benyttelse af henlæggelsen	424
4.1.6.	Andre regler	426
4.2.	Etableringskonti	427
4.2.1.	Reglernes formål og virkemåde	427
4.2.2.	Etablering	427
4.3.	LL § 28	429
4.3.1.	Reglen og dens baggrund	429
4.3.2.	Betingelserne for anvendelse af LL § 28	429

4.3.3.	Virkningen af LL § 28	431
4.3.4.	Privatforbrugsopgørelsen	431
Kapitel 15. Rette indkomstmodtager og lovhjemlet indkomstdeling .		434
1.	Rette indkomstmodtager	434
2.	Indkomstoverførelse	438
2.1.	Fordelingen af indtægter og udgifter der er fælles for flere skattesubjekter	438
2.2.	Overdragelse af formuegoder med latente indkomstmuligheder	438
2.3.	Overførelse af selve indkomstgrundlaget	439
2.4.	Overførelse af retten til løbende indkomst	442
2.5.	Forvridning af indkomstgrundlaget	445
2.6.	Særligt om »fikserede« indkomster	446
3.	Lovhjemlet indkomstdeling	448
3.1.	Indledning	448
3.2.	Ensidigt bebyrdende aftaler	449
3.3.	Gensidigt bebyrdende aftaler	450
3.4.	Almindelige betingelser for fradragsret for løbende ydelser ..	451
3.5.	Rentefrie lån og LL § 17	453
Afsnit 5. Subjektiv skattepligt		457
Kapitel 16. Subjektiv skattepligt for personer		457
1.	Indledning	457
1.1.	Generelt	457
1.2.	Særligt om skatteflugtspakken	459
2.	Ubegrænset skattepligt	461
2.1.	Indledning	461
2.2.	Bopæl her i landet	461
2.2.1.	Bopælsbegrebet	461
2.2.2.	Tilflytning	462
2.2.3.	Fraflytning	464
2.3.	Tidligere bopæl i Danmark	467
2.4.	Ophold i Danmark	470
2.5.	Danske statsborgere på dansk skib m.v.	472
2.6.	Dansk statstjeneste	473
2.7.	Dødsboer, der skiftes her i landet	474
2.8.	Konkurs-, betalingsstandsning- og akkordboer	474
2.9.	Fritagelse for skattepligt	474

3.	Begrænset skattepligt	475
3.1.	Begrænset skattepligt af arbejdsindtægter og lignende indtægter	475
3.2.	Begrænset skattepligt af anden A-indkomst (KSL § 43, stk. 2)	477
3.3.	Indtægter ved arbejdsudleje	478
3.4.	Indtægter ved erhvervsvirksomhed fra fast driftssted i Danmark	479
3.5.	Indtægter fra fast ejendom i Danmark	483
3.6.	Udbytteskat og skattegodtgørelse	484
3.7.	Renteindtægter	485
3.8.	Royalties	485
3.9.	Om udenlandske sømænd på danske skibe	486
3.10.	Kapitalgevinster m.v.	486
3.11.	Opgørelse af den begrænset skattepligtige indkomst	487
4.	Aktieavancebeskatning og kursgevinstbeskatning ved fraflytning m.v.	490
4.1.	Aktieavancebeskatning ved fraflytning m.v.	490
4.2.	Kursgevinstbeskatning ved fraflytning m.v.	491
5.	Indtræden og ophør af skattepligt	491
6.	Særlige regler om afsluttende ansættelse ved fraflytning til udlandet	492
7.	Særligt om kulbrinteskate	493
Kapitel 17. Subjektiv skattepligt for selskaber m.v.		494
1.	Indledning	494
2.	Skatteretsevne og forskellige beskatningsformer	494
2.1.	Skatteretsevne	494
2.2.	De forskellige beskatningsformer	498
2.2.1.	Aktieselskabsbeskatning	498
2.2.2.	Kooperationsbeskatning	501
2.2.3.	Institutionsbeskatning	503
2.3.	Særligt om kvalifikationen af udenlandske selskaber	504
3.	Krav om tilknytning til Danmark	505
4.	Fritagelse for eller lempelse af skattepligten	506
Kapitel 18. International skatteret		508
1.	Indledning	508
1.1.	De vigtigste internationale skatteretlige problemer	508
1.2.	Hvad er international skatteret?	509

1.3.	Fortolkning af dobbeltbeskatningsaftaler	513
1.3.1.	Forum for løsning af dobbeltbeskatningsproblemer	513
1.3.2.	Fortolkning af dobbeltbeskatningsaftaler	514
2.	Fordelingen af beskatningsretten	515
2.1.	Dobbeltdomicilklausuler	515
2.2.	Fordeling af beskatningsret mellem domicilland og kilde- land	518
2.2.1.	Internt kildelandsafkald	518
2.2.2.	Fordeling i henhold til dobbeltbeskatningsoverenskomster ..	519
2.2.3.	Virkningen af henholdsvis et kildelandsafkald og et domicil- landsafkald	522
2.2.4.	Særligt om subsidier beskatningsret	522
3.	Interne regler til lempelse af dobbeltbeskatning	524
4.	Lempelse i henhold til dobbeltbeskatningsoverenskomster ..	528
5.	Afkald på anvendelse af en beskatningsoverenskomst	531
6.	Misbrug af dobbeltbeskatningsoverenskomster – Treaty- shopping	533
7.	Særligt om indkomstflytninger til udlandet, herunder pro- blemer vedrørende beskatningen af de multinationale sel- skaber	534
Afsnit 6. Beskatning af ægtefæller, papirløst samlevende samt af for- ældre og børn		537
Kapitel 19. Beskatning af ægtefæller og papirløst samlevende		537
1.	Beskatning af ægtefæller	537
1.1.	Indledning	537
1.2.	Skattereformens ægtefællebeskatningsregler	538
1.2.1.	I almindelighed	538
1.2.2.	Fordeling af indtægter og udgifter samt formue mellem ægtefællerne	539
1.2.2.1.	Generelt	539
1.2.2.2.	Indtægter fra erhvervsvirksomhed	540
1.2.2.3.	Fordeling af indtægter og udgifter i øvrigt efter princippet om rette indkomstmodtager	542
1.2.3.	Sambeskatningseffekter	542
1.2.4.	Overgangsregler	544
1.2.4.1.	I almindelighed	544
1.2.4.2.	Ægtefællerne er ikke samlevende ved indkomstårets udgang ..	545

1.2.4.3.	Ægtefællerne er samlevende ved udgangen af indkomståret, men samlivet har ikke bestået i hele indkomståret, eller dette omfatter en periode af mindre end et helt år	545
1.2.4.4.	Ægtefællerne er samlevende i hele indkomståret, og dette udgør et helt år	547
1.2.5.	Om skatteberegningen i øvrigt for samlevende ægtefæller ..	547
1.3.	Betingelserne for at de særlige ægtefællebeskatningsregler skal gælde	548
1.4.	Indkomstopgørelsen	549
1.4.1.	Generelt	549
1.4.2.	Henlæggelse til investeringsfonds m.v.	550
1.5.	Særlige problemer ved faktisk samlivsophævelse, separation og skilsmisse	551
1.5.1.	Beskatning af underholdsbidrag til ægtefælle	551
1.5.2.	Beskatningen i forbindelse med et ægtefælleskifte	553
1.5.3.	Udlodninger fra ægtefælleskifteboet	553
1.5.4.	Skattemæssige virkninger af salg til tredjemand efter udlæg ..	554
1.6.	Subsidier hæftelse for ægtefællens skat	554
1.7.	Papirløse samlevende	555
1.8.	Papirløse samlevende sambeskattes ikke	555
1.9.	Betydningen af det økonomiske interessefællesskab mellem papirløse samlevende	555
1.10.	Værdien af husligt arbejde og værdien af fri kost og logi ...	557
1.11.	Økonomisk begunstiggelse af den anden part i et papirløst samliv	558
1.12.	Bodeling	559
Kapitel 20. Beskatning af forældre og børn		562
1.	Sambeskatning eller særbeskatning af forældre og børn	562
2.	Beskatning af underholdsbidrag til børn	563
3.	Transaktioner mellem forældre og børn	564
4.	Beløb indsat på en uddannelseskonto eller opsparet i hen- hold til en boligsparekontrakt	566
Afsnit 7. Beskatningen af selskabsindkomst		567
Kapitel 21. Aktieselskabsbeskatningen		567
1.	Indledning	567
2.	Skattepligtens indtræden og valg af regnskabsår	569
3.	Skattepligtens indtræden	569

2.2.	Valg af regnskabsår	570
2.2.1.	Hovedreglen	570
2.2.2.	Begrænsninger i valgmuligheden	570
3.	Tilvejebringelse af selskabets kapital	572
3.1.	Indskud ved stiftelse, kapitaludvidelse og ændring i kapitalforholdene	572
3.2.	Indskud i selskabet uden samtidig aktieemission	573
4.	Opgørelse af selskabsindkomsten	573
4.1.	Hovedsynspunktet	573
4.2.	Særregler for opgørelse af selskabsindkomst	574
4.2.1.	Udbytte fra datterselskaber og af egne aktier	574
4.2.2.	Udlandslempelse	576
4.2.3.	Sambeskatning	578
4.2.4.	Holdingselskabslempelse	580
5.	Brugsforeninger	580
6.	Likvidation, fusion og overgang af skattepligt	581
6.1.	Likvidation	581
6.1.1.	Skattepligtens ophør	581
6.1.2.	Avancebeskatning	582
6.2.	Andre selskaber	583
6.3.	Fusion og overgang af skattepligt	583
Kapitel 22. Kooperations-, institutions- samt fonds- og foreningsbeskatning		585
1.	Indkøbsforeninger samt produktions- og salgsforeninger ..	585
2.	Foreninger m.v.	586
3.	Skattereforens ændringer af reglerne om beskatning af fonde, visse foreninger og institutter m.v.	588
3.1.	Indledning	588
3.2.	Hvilke fonde, foreninger m.v. samt institutter er omfattet af de nye regler	589
3.2.1.	Generelt	589
3.2.2.	Fonde	589
3.2.3.	Branche- og lignende foreninger. Fondsbeskatningslovens § 1, nr. 2	591
3.2.4.	Arbejdsmarkedssammenslutninger. Fondsbeskatningslovens § 1, nr. 3	591
3.2.5.	Realkredit- og finansieringsinstitutter m.v.	591
3.2.6.	Indtræden og ophør af skattepligt	592
3.3.	Fonde	592

3.3.1.	Indkomstopgørelsen	592
3.3.1.1.	Lovens hovedregel	592
3.3.1.2.	Undtagelser fra hovedreglen	592
3.3.1.3.	Beskatning af udbytte	596
3.3.1.4.	Beskatning af aktieavancer og kursgevinster	596
3.3.2.	Skatteberegning m.v.	596
3.4.	Branche- og lignende foreninger m.v.	597
3.5.	Arbejdsmarkedssammenslutninger	598
3.6.	Realkredit- og finansieringsinstitutter m.v.	598
3.7.	Overgangsregler	599

Kapitel 23. Beskatning af selskabsdeltagere

1.	Indledning	600
2.	Tilvejebringelse af selskabets kapitalgrundlag	600
2.1.	Stiftelse ved kontant indbetaling	600
2.2.	Senere kontant indskud	600
2.3.	Overdragelse af formuegoder ved selskabets stiftelse	602
2.3.1.	Hovedsynspunktet	602
2.3.2.	Værdiansættelsesspørgsmål	603
2.3.3.	Ligningsmyndighedernes ændring af værdiansættelsen	606
2.3.4.	Berigtigelsesmåden	606
2.3.5.	Investeringsfonds og afskrivninger i stiftelsesåret	608
2.4.	Virksomhedsomdannelsesloven	608
2.5.	Hovedprincipperne i virksomhedsomdannelsesloven	608
2.6.	Lovens anvendelsesområde	609
2.7.	Betingelser for lovens anvendelse	611
2.8.	Tidsmæssige betingelser for omdannelsen	613
2.9.	Retsvirkningerne for ejeren af den overdragne virksomhed ..	614
2.10.	Opgørelse af den skattemæssige anskaffelsessum for aktierne	614
2.11.	Retsvirkningerne for selskabet af omdannelsen	616
2.12.	Formelle regler	617
3.	Selskabsdeltagernes beskatning af modtaget udbytte fra selskabet	618
3.1.	Udbyttebegrebet	618
3.2.	Sondringen mellem andelselskaber (herunder aktieselskaber) og andre selskabsformer	618
3.3.	Udlodninger fra aktieselskaber, anpartsselskaber og andelselskaber	620
3.4.	11. § 16 A	620

4.3.2.	LL § 16 B	625
4.3.2.1.	§ 16 B stk. 1	625
4.3.2.2.	Holdingsreglerne	626
5.	Lempelse af dobbeltbeskatningen af udloddet selskabsindkomst	629
5.1.	Ordningen i hovedtræk	629
5.2.	Nærmere om ordningen	630
5.2.1.	Fra hvilke selskaber?	630
5.2.2.	Til hvilke aktionærer?	630
5.2.3.	Hvilket udbytte?	631
5.3.	Særregel om tab på aktier	632
Kapitel 24. Særligt om ydelser mellem selskaber og deltagere		633
1.	Problemstillingen	633
2.	Hjemmelen til korrektion	635
3.	Hos hvilket skattesubjekt foretages korrektionen	635
4.	Betingelserne for korrektion	637
5.	Kasuistik	638
5.1.	Forvridning af indkomstgrundlaget som helhed	638
5.2.	Maskeret udbytte	640
5.2.1.	Maskering af udbytte som omkostninger	640
5.2.2.	Udlodning af selskabsmidler i øvrigt	644
5.2.2.1.	Låneforhold	644
5.2.2.2.	Udlodning i forbindelse med salg og køb	644
5.2.2.3.	Afholdelse af udgifter, der kommer aktionæren til gode	645
5.3.	Maskeret forhøjelse af selskabsindkomsten	646
5.4.	SEL § 12	648
Kapitel 25. Beskatningen af indkomst i selskaber der ikke er selvstændige skattesubjekter		652
1.	Indledning	652
2.	Retsgrundlaget og begrebet ideel anpart	652
3.	Skatteretlige spørgsmål i forbindelse med stiftelse af interessentskaber m.v.	653
3.1.	Stiftelse lig med »delsalg og delkøb«	653
3.2.	Optagelse af kompanion i interessentskab sidestilles med virksomhedsophør	656
3.3.	Værdiansættelsen på de i selskabet indskudte aktiver	656
4.	Deling af selskabsindkomsten mellem selskabsdeltagerne	659
4.1.	Beskatning af selskabsindkomsten hos selskabsdeltagerne	659

4.2.	Selskabsaftalen som hovedregel afgørende for fordelingen af indkomster mellem selskabsdeltagerne	662
5.	Selskabsindkomsten har karakter af erhvervsindkomst	662
6.	Fordeling af underskud og tab mellem selskabsdeltagerne	663
6.1.	I almindelighed	663
6.2.	Særligt om fradragsbegrænsning for kommanditister	665
7.	Skatteretlige spørgsmål ved ændring af ejerforholdet mellem selskabsdeltagerne og ved udlodninger fra selskaber ..	666
8.	Skattemæssige spørgsmål ved udtræden og opløsning af selskabet	667
9.	Salg af en anpart i selskabet lig med salg af en ideel anpart af samtlige aktiver hørende til fællesformuen	669

Afsnit 8. Beskatning ved død og konkurs samt arve- og gaveafgift	671
--	-----

Kapitel 26. Beskatning ved død	671
--------------------------------------	-----

1.	De grundlæggende principper	671
1.1.	Kontinuitet i beskatningen	671
1.2.	Succession	672
1.3.	Ligestilling mellem offentligt og privat skifte	673
1.4.	Modifikationer af praktiske, administrative og fiskale grunde	673
2.	Skattepligtige boer	674
2.1.	Året forud for dødsfaldet	674
2.2.	Mellemprioriteten, dvs. tiden fra regnskabsårets udløb til dødsdagen	675
2.3.	Boets beskatning	677
2.3.1.	Indledning	677
2.3.2.	Periodeplacering	678
2.3.3.	Fradragsberettigede udgifter	679
2.3.4.	Af- og nedskrivninger	681
2.3.5.	Kapitalgevinster og -tab	682
2.4.	Boets valg mellem beskatning i boet og succession ved udlæg af boets aktiver	683
2.4.1.	Indledning	683
2.4.2.	Tab og tilbagebetaling af skat	684
2.4.3.	Konsekvenserne for bo og udlægsmottager	684
2.4.4.	Passivposter	686
2.4.5.	Særlige regler om fast ejendom	687
2.4.6.	Særlige regler om aktier	688

2.4.7.	Hvilke hensyn påvirker valget?	689
2.5.	De tidsmæssige grænser for boets skattepligt. Valg af udlægstidspunkt	690
2.6.	Forhåndsbesked	691
2.7.	Værdiansættelserne	692
2.8.	Hvem træffer boets beslutninger?	694
3.	Skattemæssige ekspeditioner i et dødsbo	695
3.1.	§ 14 stk. 3-opgørelse	695
3.2.	Selvangivelser	696
3.3.	Udlæg før skæringsdagen i den endelige boopgørelse	697
3.4.	Endelig boopgørelse i privat skiftede boer	697
3.5.	Offentligt skiftede boer	699
3.6.	Afgrænsningen mellem skifterettens og skattemyndigheder- nes kompetence	699
4.	Skattepligtige boer, hvori der efterlades en ægtefælle	699
4.1.	Indledning	699
4.2.	Uskiftet bo og lignende	700
4.3.	Skifte i umiddelbar forbindelse med dødsfaldet	701
4.4.	Skifte af uskiftet bo mens længstlevende er i live	702
4.5.	Overvejelser om valg mellem skifte og uskiftet bo	703
5.	Skattefrie boer	705
5.1.	Begrundelsen for skattefriheden	705
5.2.	Hvilke boer er skattefri?	705
5.3.	Skattefrihedens omfang	706
6.	Småboer	706
Kapitel 27. Arve- og gaveafgift		708
1.	Indledning	708
2.	Arveafgift	710
2.1.	De afgiftspligtige erhvervelser	710
2.1.1.	I almindelighed	710
2.1.2.	Specielt om tilfælde, hvor der efterlades en ægtefælle	715
2.2.	Afgiftspligtens indtræden	716
2.2.1.	I almindelighed	716
2.2.2.	Særligt om de tilfælde, hvor der efterlades en ægtefælle	717
2.3.	Tilknytning til Danmark og dobbeltbeskatning af arvemidler	719
2.4.	Afgiftens beregning	720
2.4.1.	I almindelighed	720
2.4.2.	Særligt om ægtefæller	723
2.5.	Opgørelse, opkrævning og hæftelse	725

3.	Gaveafgift	728
3.1.	De afgiftspligtige erhvervelser	728
3.2.	Særligt om overdragelser mellem ægtefæller	729
3.3.	Tilknytningskravet	731
3.4.	Gaveafgiftens beregning	731
3.5.	Afgiftspligtens indtræden, gaveanmeldelse, opgørelse og hæftelse	735
4.	Arveforskud	736
5.	Arveafkald	738
Kapitel 28. Beskatning ved konkurs, akkord og anden insolvens		741
1.	Indledning	741
2.	Personers konkurs	742
2.1.	Beskatning af konkursboer	742
2.2.	Underskud fra tiden forud for konkursen	742
3.	Selskabers konkurs	744
3.1.	Beskatning af konkursboer	744
3.2.	Tomme aktieselskaber med underskudssaldo	745
4.	Skattekravenes stilling i konkursboer	746
5.	Akkord og gældssanering	747
Afsnit 9. Pensionsbeskatning		751
Kapitel 29. Pensionsbeskatning		751
1.	Indledning	751
2.	De af loven omfattede pensionsordninger	752
2.1.	Oversigt over pensionsordningerne	752
2.1.1.	Pensionsordninger med løbende udbetaling (renteordnin- ger)	753
2.1.2.	Rateforsikringer i pensionsøjemed	755
2.1.3.	Rateopsparing i pensionsøjemed	756
2.1.4.	Indeksordninger	757
2.1.5.	Kapitalforsikring i pensionsøjemed	758
2.1.6.	Kapitalopsparing i pensionsøjemed	760
2.1.7.	Invalidesumforsikring	760
2.2.	Pensionsordningernes beskatning	760
2.2.1.	Fradrag for præmier, bidrag og kapitalindskud	760
2.2.2.	Fradrag for den forsikrede eller arbejdstageren	760
2.2.3.	Fradrag for arbejdsgiveren	763
2.3.	Beskatning af udbetalinger fra en pensionsordning	763

3.2.1.	Indledning	763
3.2.2.	Almindelig indkomstskat	764
3.2.3.	Afgift	765
3.2.4.	Indkomstskat som tillæg til afgiften	767
4.	Bonus m.v.	768
5.	Overførsel fra en ordning til en anden	768
6.	Valg af beskatning efter reglerne om begrænset fradragsret (§ 50)	769
7.	Andre pensionsordninger, forsikring m.v.	770
7.1.	Fuld fradragsret	770
7.2.	Livsforsikringsafgift samt udbetaling fra forsikring m.v.	770
8.	Realrenteafgift	772
Afsnit 10. Skatteforvaltningsret		775
Kapitel 30. Skatteadministrationens opbygning og opgaver		775
1.	Indledning	775
2.	Ligningskommissionerne	776
2.1.	Ligningskommissionernes sammensætning m.v.	776
2.2.	Ligningskommissionens opgaver	776
2.3.	Ligningskommissionens sekretariat	779
3.	Skatterådene	780
3.1.	Skatterådenes sammensætning m.v.	780
3.2.	Skatterådenes opgaver	780
4.	Amtsligningsråd og amtsskatteinspektorer	781
4.1.	Amtsligningsråd	781
4.2.	Amtsskatteinspektorerne	782
5.	Ligningsrådet og statsskattedirektoratet	783
5.1.	Organisation m.v.	783
5.2.	Opgaver m.v.	783
6.	Skattedepartementet	785
Kapitel 31. Selvangivelsen		787
1.	Selvangivelsen	787
1.1.	Selvangivelsens almindelige karakter	787
1.2.	Selvangivelsens dispositive karakter	787
1.2.1.	Hovedsynspunkterne	787
1.2.2.	Mulighederne for ændring, hvis selvangivelsen er dispositiv ..	788
2.	Kredsen af selvangivelsespligtige	789
3.	De indholdsmæssige krav til selvangivelsen	790

3.1.	Generel beskrivelse af kravene	790
3.3.	Selvangivelsens rettidige indsendelse	791
3.5.	Kravene til selvangivelsen og ledsagende regnskaber	792
3.5.1.	Specifikationskravet	792
3.5.2.	Særlige regler for ikke-erhvervsdrivende	792
3.5.3.	Bogføringspligtige m.v.	794
3.5.4.	Mindstekravsbekendtgørelsens krav	795
3.5.5.	Andre krav til selvangivelsen	797
3.6.	Retsvirkningen af selvangivelsen og dens tilsidesættelse	797
3.6.1.	Betydningen af selvangivelsen	797
3.6.2.	Ligningsmyndighedernes korrektionsmulighed	798
3.6.3.	Konsekvenserne af ikke-behørig selvangivelse	801
3.6.4.	Tilsidesættelse af regnskabet p.g.a. mangler ved bogføringen .	803
3.6.5.	Tilsidesættelse overfor ikke-regnskabspligtige	811
3.6.6.	Tilsidesættelse uden mangler ved regnskabet	812
Kapitel 32. Supplerende ligningsmateriale		814
1.	Indledning	814
2.	Adgangen til at undersøge regnskaber m.v.	814
2.1.	Indsendelse af regnskab	814
2.2.	Andre regnskaber	815
2.3.	Kontrolbesøg	816
3.	Oplysninger hos erhvervsdrivende i øvrigt	817
3.1.	Omsætning mellem erhvervsdrivende	817
3.2.	Oplysninger i øvrigt	818
4.	Indberetning vedrørende lønmodtagere m.v.	819
4.1.	Lønmodtagere	819
4.2.	Andre	819
5.	Oplysningspligternes gennemførelse	820
Kapitel 33. Regler for sagsbehandlingen i ligningsadministrationen ..		822
1.	Sagsbehandlingsreglerne og deres betydning	822
1.1.	Lovgivningen	822
1.2.	Forvaltningslovens betydning for ligningsadministrationen ...	823
1.3.	Betydningen af sagsbehandlingsregler	824
2.	Officialprincippet	825
3.	Begrebet og dets anvendelse inden for skatteadministrationen	825
4.	Tilvejebringelse af oplysningerne	825
5.	Oplysningspligtens omfang	826

3.	Dispositionsprincippet	826
4.	Kontradiktion og mundtlighed	826
4.1.	Kontradiktion	828
4.2.	Mundtlighed	828
4.3.	Princippet anvendelse i skatteretten	829
4.4.	Offentlighedsloven og adgangen til partsindsigt	829
4.4.1.	Offentlighedsloven	830
4.4.2.	Parters adgang til aktindsigt	833
5.	Afgørelsens form, begrundelse, samt klagevejledning	833
5.1.	Afgørelsens form	833
5.2.	Begrundelse	833
5.2.1.	Pligtmæssig begrundelse	834
5.2.2.	Krav til begrundelsen	835
5.3.	Klagevejledning	835
6.	Forhåndsbesked	835
6.1.	Indledning	836
6.2.	Betingelserne for at opnå forhåndsbesked	836
6.3.	Formelle betingelser for forhåndsbesked	837
6.4.	Virkningen af forhåndsbesked	837
6.5.	Klage over forhåndsbesked	838
7.	Særligt om landsskatteretten	838
7.1.	Landsskatterettens sammensætning m.v.	838
7.2.	Landsskatterettens opgaver og kompetence	838
7.2.1.	Tilfælde, hvor landsskatteretten er kompetent	840
7.2.2.	Skønmæssige afgørelser	840
7.2.3.	Tilfælde, hvor landsskatteretten ikke er kompetent	841
7.2.4.	Landsskatteretten som ligningsorgan	841
7.3.	Sagernes gang i landsskatteretten	843
7.4.	Andre sagsbehandlingsregler	844
8.	Konsekvenserne af sagsbehandlingsfejl	844
Kapitel 34. Omligning og efterbetaling, skatteyderens tilbagesøgningskrav, forældelse af skattekrav		846
1.	Omligning og efterbetaling	846
1.1.	Efterbeskatning	846
1.2.	Omligning	846
1.3.	Efterbetaling	847
1.4.	Betingelserne for fremsættelse af efterbeskatningskrav	850
1.5.	Valget mellem omligning og efterbetaling	850
2.	Skatteyderens tilbagesøgningskrav	850

2.1.	Indledning	850
2.2.	Bundethed på grund af selvangivelsen	851
2.3.	Tidsmæssig begrænsning	851
2.4.	Krav om korrektion fremsættes under en efterbeskatnings- sag	852
2.5.	Udvidet adgang til korrektion i øvrigt	852
2.6.	Indskrænkninger i adgangen til korrektion som følge af skat- tebetaling uden forbehold	852
3.	Forældelse af skattekrav	853
3.1.	Lovgrundlaget	853
3.2.	Den 5-årige forældelse	854
3.2.1.	Hovedreglen	854
3.2.2.	Forældelsens afbrydelse	854
3.2.3.	Suspension af forældelsen	855
3.2.4.	Særligt retsgrundlag	856
3.3.	Forældelse af adgangen til at foretage skønmæssige for- bøvelser	857
3.3.1.	§ 15, stk. 5	857
3.3.2.	Udvalgte anvendelsesområde	859
Kapitel 35. Domstolskontrollen med skatteforvaltningen		861
1.	Skatte spørgsmål på dømmelse ved domstolene	861
1.1.	Omrent	861
1.2.	Omrent om sager, hvori der er spørgsmål om straf	865
2.	Domstolskontrollen med skatteforvaltningen	866
2.1.	Omrent om forvaltningsretlige begrænsninger i prøvelsesret- ten	866
2.2.	Domstolens stillingtagen til prøvelsesretsspørgsmålet i skatte sager	868
2.2.1.	Indledning	868
2.2.2.	For prøvelsen af abstrakt lovforklaring	869
2.2.3.	For prøvelsen af retlig subsumtion	870
2.2.4.	For prøvelsen af forvaltningens bevisskøn	871
2.2.5.	Prøvelsen af «det frie skøn»	874
2.3.	Domstolens reaktionsmuligheder	875
Afsnit II. Skattefordringen		877
Kapitel 36. Skattefordringen		877
1.	Stiftelse af skattefordringen	877

2.	Beregning af skatterne	879
2.1.	Skatteberegningen for fysiske personer efter skattereformen ..	879
2.1.1.	Personskatteloven m.v.	879
2.1.1.1.	Indledning	879
2.1.1.2.	Indkomst	879
2.1.1.2.1.	Indkomstskat til staten	879
2.1.1.2.2.	Kommunale indkomstskatter	881
2.1.1.2.3.	Personfradrag	882
2.1.1.2.4.	Rentenedslagsregler	883
2.1.1.3.	Formueskat	884
2.1.1.4.	Skatteloftsregler	885
2.1.1.4.1.	Det »skrå« skatteloft	885
2.1.1.4.2.	Det »vandrette« skatteloft	886
2.1.1.5.	Eksempler på betydningen af det vandrette skatteloft	888
2.1.1.6.	Overgangsregler	888
2.1.2.	Virksomhedsskatteloven	889
2.2.	Dødsboer	889
2.3.	Selskaber m.v.	890
2.4.	Fonde og foreninger m.v. omfattet af fonds- og foreningsbe- skatningsloven	890
3.	Opkrævning af skatter	891
3.1.	Hos fysiske personer	891
3.1.1.	Kildeskat og samtidighedsprincip	891
3.1.2.	Opkrævning af A-skatter	892
3.1.2.1.	Hvilke indtægter henregnes til A-indkomst	892
3.1.2.2.	Indeholdelse af A-skat	895
3.1.3.	Opkrævning af B-skatter	896
3.1.4.	Indeholdelse af aktieudbytte m.m.	897
3.1.5.	Indeholdelse af skat i arbejdsudleje, royalty samt sømænds indkomst	899
3.1.6.	Forskudsregistrering	899
3.1.7.	Årsopgørelse, slutskat, restskat og overskydende skat	900
3.1.8.	Særlig indkomstskat	902
3.1.9.	Afsluttende ansættelse og henstand med skat af aktieavan- cer ved ophør af skattepligt	903
3.2.	Dødsboer	903
3.3.	Selskaber m.v.	903
3.4.	Eftergivelse af skat og bevilling af henstand med betaling af skat	904
4.	Hæftelse for skatterne	904

	Skattefordringers ophør	908
	Skatteydernes tilbagesøgningskrav	908
	Tvangsinddrivelse	909
	Individualforfølgning	909
	Konkurs og betalingsstandsning	911
Abn. 12	Strafferetlige sanktioner	915
Abn. 13	Strafferetlige sanktioner	915
1	Indledning	915
1	Skattekontrollovens § 13	916
1	Det strafbare gerningsindhold	916
1.1	Urigtige eller vildledende oplysninger	916
1.1.1	For at unddrage det offentlige skat	921
1.1.2	Oplysningerne skal være afgivet	924
1.1.3	Til brug ved ligningen	925
1.1.4	Forset og grov uagtsomhed	925
1.1.5	Indledning	925
1.1.6	Skattesvig	926
1.1.7	Grov uagtsomhed	927
1.1.8	Indledning	927
1.1.9	Gerningsdrivende med mangelfuldt regnskab	928
1.1.10	Andres bistand	928
1.1.11	Retsvildfarelse	929
1.1.12	Straffhedsgrunde	934
1.1.13	Straffudmåling	934
1.1.14	Medvirken	937
1.1.15	Skattekontrollovens øvrige straffebestemmelser	939
1.1.16	Administrativt afgjorte bødesager	940
1.1.17	Skatteyderen afgår ved døden, før strafspørgsmålet er af- gjort	942
1.1.18	945
1.1.19	963
1.1.20	971
1.1.21	979
1.1.22	981
1.1.23	989